

Dr. sc. Sladana ARAS KRAMAR,*
redovita profesorica
Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu
sladana.aras@pravo.hr

UDK 347.91/.95:004(497.5)
347.6-053.2
Rad stigao: 2. ožujka 2026.
Rad prihvaćen: 16. ožujka 2026.
Izvorni znanstveni rad

DIGITALIZACIJA HRVATSKOG GRAĐANSKOG PRAVOSUĐA: ŠTO JE SA SUDJELOVANJEM DJETETA U POSTUPKU?

Sažetak: Cilj rada je istražiti implementacijsko-praktično značenje odredbe hrvatskog Obiteljskog zakona o odgovarajućoj primjeni općih odredaba Zakona o parničnom postupku o elektroničkoj dostavi, održavanju ročišta na daljinu ili izvođenju dokaza uz upotrebu odgovarajućih audiovizualnih uređaja te o tonskom snimanju ročišta na obiteljske i statusne sudske postupke. U drugom dijelu rada analiziraju se odredbe ZPP-a o elektroničkoj komunikaciji u postupku, uzimajući u obzir procesni položaj djeteta kao stranke obiteljskih i statusnih sudskih postupaka. Polazeći od europskih standarda pravosuđa prilagođenog djeci, poredbenopravnih sustava te prakse kaznenog sudovanja, raspravlja se o izvođenju dokaza putem videokonferencije te o metodama neposrednog ostvarivanja temeljnog prava djeteta da bude saslušano. U četvrtom dijelu rada sadržana je rasprava o snimanju procesa ostvarivanja prava djeteta na izražavanje mišljenja te upotrebi snimaka kao dokaza za potrebe tog i drugih sudskih postupaka, uzimajući u obzir primjere iz poredbenopravnog konteksta te novine hrvatskog prava o tonskom snimanju ročišta u građanskom sudskom (parničnom) postupku.

Analiza pokazuje da se upotrebi modernih tehnologija u ostvarivanju postupovnih prava djeteta treba posvetiti dodatna pozornost, uzimajući u obzir i obilježja obiteljskopравnih predmeta. Obiteljskopравni normativni i institucionalni okvir, pro futuro, trebao bi izrijeком urediti pitanja upotrebe audiovizualnih uređaja i njihova utjecaja na temeljno pravo na pravično suđenje svih stranaka u postupku, kao i pitanja snimanja razgovora s djetetom, upotrebe snimaka kao dokaza za potrebe tog i drugih oficijelnih (sudskih i upravnih) postupaka.

Ključne riječi: digitalizacija, participativna prava djeteta, građansko pravosuđe.

1. Uvod

Konvencija o pravima djeteta (dalje u tekstu: KPD),¹ njezini standardi i temeljna načela te tumačenja Odbora UN-a za prava djeteta, značajno su modelirali građansko pra-

* Dr. sc. Sladana Aras Kramar, redovita profesorica Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Trg Republike Hrvatske 14, 10000 Zagreb. E-adresa: saras@pravo.unizg.hr. ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-8908-775X>.

¹ Konvencija o pravima djeteta, Službeni list SFRJ, br. 15/90.; Narodne novine RH – Međunarodni ugovori, br. 12/93., 20/97., 4/98., 13/98., 5/02. – Fakultativni protokol o prodaji djece, dječjoj prostituciji i dječjoj pornografiji i Fakultativni protokol glede uključivanja djece u oružane sukobe, 7/02., 2/03., 2/17. – Fakultativni protokol o postupku povodom pritužbi, 4/17.